

Bestandsplan for Knutshø villreinområde 2023 – 2027

Utarbeidet av Knutshø villreinutvalg vinteren 2023

Forsidefoto: Knutshørein før strukturtelling 2022. Håvard Rønning.

INNHold

1	INNLEDNING	3
2	OMRÅDEBESKRIVELSE	4
3	KVALITETSNORM FOR VILLREIN.....	4
3.1	Klassifisering av Knutshø	4
3.2	Påvirkningsanalyse.....	5
3.3	Oppfølging av kvalitetsnormen – utarbeidelse av tiltaksplaner	6
4	OVERVÅKING	8
4.1	Overvåkingsprogrammet for hjortevilt.....	8
4.2	Gjennomsnittsalder og aldersfordeling	10
4.3	Minimumstelling	11
4.4	Irregulær avgang	11
5	UTFORDRINGER, MÅLSETNINGER OG TILTAK.....	12
5.1	Evaluering av forrige plan.....	12
5.2	Hovedutfordringer.....	15
5.3	Målsettinger og tiltak 2023 - 2027	15
5.4	Avskytingsplan 2023 - 2027	17
6	VILLREINJAKTA.....	18
6.1	Jakttid	18
6.2	Kvoter og jaktuttak.....	18
6.3	Oppsyn og oppsynstjenesten	18
6.4	Jegerkontrakt	18
7	VEDLEGG	19
7.1	Vedlegg 1: Utvalgets vedtekter	19
7.2	Vedlegg 2: Kart over jaktfeltene med tellende areal i Knutshø villreinområde.....	20
7.3	Vedlegg 3: Jaktfelt og areal.....	21
7.4	Vedlegg 4: Jegerkontrakt	22
7.5	Vedlegg 5: Stammeregnskap.....	23

1 INNLEDNING

I de siste 10 årene har kunnskapsgrunnlaget for Knutshø villreinområde blitt betydelig styrket gjennom forskning, utredning og overvåking. Kvalitetsnormen for villrein ble vedtatt i 2020, og villreinen i Knutshø er i normens første klassifisering i 2022 vurdert til dårlig tilstand. Kvalitetsnormen peker på hovedutfordringene for villreinen, og disse skal følges opp med egne tiltaksplaner og tiltak i årene som kommer. Gjennom bestandsforvaltning av villreinen i Knutshø, og dialog og samarbeid med andre aktører vil jaktrettshaverne og villreinutvalget ha en viktig rolle i dette arbeidet i tiden som kommer. En av de viktigste målsetningene i denne bestandsplanen er å følge opp anbefalte tiltak som berører bestandsforvaltningen, og om nødvendig kan villreinutvalget/årsmøtet gjøre endringer underveis i denne bestandsplanperioden. Hovedmålsetningen er at villreinen i Knutshø oppnår klassifiseringen middels tilstand i kvalitetsnormen så snart som mulig, og god tilstand på sikt.

Denne bestandsplanen skal først og fremst være et styringsverktøy for villreinutvalget i Knutshø, og det er kunnskapsgrunnlaget til kvalitetsnormen (NINA-rapport 2126, med kartfortelling) og resultater fra overvåkingsprogrammet 1991 – 2021 (NINA-rapport 2141) som sammen med villreinutvalgets egne data er de viktigste bidragsyterne for fersk kunnskap til utarbeiding av målsetninger og tiltak i de neste fem årene. Historikk om villreinen og forvaltning i Knutshø var godt beskrevet i de to foregående bestandsplanene og er ikke i like stor grad videreført i denne planen.

Bestandsplanen skal gjelde for perioden fra og med 2023 til og med 2027.

Planen er godkjent på årsmøtet for rettighetshaverne i Knutshø Villreinområde den 29.03.2023.

2 OMRÅDEBESKRIVELSE

Knutshø villreinområde er ett vald, og har tellende areal i kommunene Rennebu, Tynset, Alvdal, Folldal, Dovre og Oppdal, se vedlegg for kart og arealoversikt.

Kvalitetsnormen beskriver området slik:

Knutshø er et rikt område med stor planteproduksjon, der det meste av arealet ligger i lavalpin sone. Området har en del tyngre naturinngrep i form av større vannkraftutbygginger, veger og annen infrastruktur. Det er et tett vegnett og betydelig ferdsel på vegene sommerstid. I Knutshø er det minimal tilrettelegging for friluftsliv, og ingen turisthytter og få merka stier. På 1980- og begynnelsen av 1990-tallet var villreinbestanden her i svært god kondisjon, med høye slaktevekter og rekrutteringsrater (Jordhøy et al. 2012, Solberg et al. 2016, Strand et al. 2015b). Bestandsstørrelsen har vært rimelig stabil over lang tid, og forvaltningen har lyktes godt med å regulere bestanden gjennom vedtatte bestandsmål (Solberg et al. 2016).

All aktuell faglitteratur om området finnes her: <https://villrein.no/villreinomrader/knutsho/>.

3 KVALITETSNORM FOR VILLREIN

Kvalitetsnormen for villrein er et kunnskapssystem som klassifiserer villreinområdene i god (grønn), middels (gul) eller dårlig (rød) kvalitet. Klassifiseringen skal gjennomføres hvert fjerde år. Vurderingene tar utgangspunkt i tre delnormer; 1) bestandsforhold, 2) lavbeite og 3) leveområder og menneskelig påvirkning. Klassifiseringen vil gi tydelige signal om hvilke faktorer som er de største utfordringene for hvert enkelt villreinområde. Målet er at minimum middels kvalitet for det enkelte villreinområde opprettholdes eller nås snarest mulig. På lengre sikt er det også et mål at de nasjonale villreinområdene skal ha god kvalitet. Kvalitetsnormen for villrein ble vedtatt av regjeringen sommeren 2020 [Kvalitetsnorm for villrein \(Rangifer tarandus\) - Lovdata](#).

Første klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene ble gjennomført og publisert våren 2022. Deler av det som i rapporten omhandler Knutshø er gjengitt her i bestandsplanen i kursiv og med referanser tilhørende rapporten.

Rapporten i sin helhet finnes her: <https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2991315>

Kartfortellingen om kunnskapsgrunnlaget for delnorm 3 finnes her:

<https://storymaps.arcgis.com/stories/47018cd656984a4aa78ac22737ca8779>

3.1 Klassifisering av Knutshø

4.5.2.1 Samlet klassifisering

Helhetsvurderingen medførte at Knutshø villreinområde ble klassifisert til dårlig kvalitet, etter at delnorm 1 ble satt til dårlig delnorm 2 til god og delnorm 3 til middels kvalitet. Knutshø oppfyller dermed ikke kvalitetsnormens mål om minimum middels kvalitet (Tabell 4.5.1), og i henhold til normen er det derfor gjort en påvirkningsanalyse (Kapittel 5).

For delnorm 1 var det måleparameter for slaktevekt som var utslagsgivende for klassifiseringen til dårlig kvalitet (Tabell 4.5.2).

Tabell 4.5.1 Klassifisering av Knutshø etter hver enkelt delnorm, og en samlet helhetsvurdering. Fargekodene grønn, gul og rød angir henholdsvis god, middels og dårlig tilstand/kvalitet. Eventuell grå fargekode angir manglende datagrunnlag.

Tabell 4.5.2 Klassifisering av de enkelte måleparameterne i delnorm 1, 2 og 3 for Knutshø. Eventuell grå fargekode angir manglende datagrunnlag. Måleparameter 'Helsestatus – forekomst av alvorlig meldepliktig sykdom' måles ved å angi om slike sykdommer er til stede eller ikke, og middels tilstand benyttes derfor ikke for denne måleparameteren (markert med svart).

Delnorm	Måleparameter	Dårlig	Middels	God
1	Kjønns- og alderskorrigert slaktevekt på kalv	X		
1	Antall kalver per 100 simle og ungdyr		X	
1	Andel eldre (≥ 3 år) bukk per voksen (≥ 1 år) simle		X	
1	Genetisk variasjon			X
1	Helsestatus – forekomst av alvorlig meldepliktig sykdom		Brukes ikke	X
2	Lavbeiter			X
3	Funksjonell arealutnyttelse		X	
3	Funksjonelle trekkpassasjer		X	

3.2 Påvirkningsanalyse

Det er gjennomført en påvirkningsanalyse for områder som ikke oppnår tilfredsstillende kvalitet etter en vurdering av måleparameterne som er fastsatt i normen. Analysen gir et godt bilde på hva som er hovedutfordringer i Knutshø. Deler av analysen er gjengitt nedenfor i kursiv.

Delnorm 1 (bestandsforhold) er klassifisert til dårlig kvalitet, og dermed ikke godkjent i henhold til normen, mens tilstanden for måleparameterne i delnorm 3 (leveområde) klassifiseres som middels. Under delnorm 1 om bestandsforhold er det kjønns- og datokorrigert slaktevekt for kalv som er utslagsgivende for at området ikke blir godkjent. Gjennomsnittsverdiene for siste femårsperiode for kalverekruttering og slaktevekt for kalver er av middels kvalitet i henhold til kravene i normen. For slaktevektene er det en statistisk sikker negativ trend siste ti år som gjør at klassifiseres er satt til dårlig. For rekrutteringen er ikke tiårstrenden statistisk sikker, men det er tegn på nedgang over en lengre tidsperiode.

Når det gjelder måleparameter funksjonell arealutnyttelse under delnorm 3, viser klassifiseringen at omtrent 29 prosent av arealene har middels kvalitet, mens for funksjonelle trekkpassasjer er hele 94 prosent av funksjonsområdene for sommer- og høstbeiter klassifisert som middels kvalitet. Tilsvarende for vintersesongen er 53 prosent. Den reduserte verdien av sommer- og høstbeiter skyldes i første rekke barriereeffekter av veger, og spesielt barrierer i den nedre delen av Einunndalen (Strand et al. 2015b). Knutshøområdet er også påvirket av vannkraftutbygging med flere store magasiner og veger som ble etablert i forbindelse med anleggsarbeidene. Disse inngrepene har medført tap av viktige

beiteområder og økte forstyrrelser i områder hvor der har kommet veger. Et slikt eksempel er Innerdalsmagasinet og veger inn i området fra Innset og Kvikne. I det hele har Knutshø et meget stort og utbygd nett av veger, både i Oppdal, Folldal og Tynset.

Barmarksbeitene i Knutshø benyttes av et stort antall sau, og årlig slippes det omtrent 40 000 sau på beite her. Utnyttelsen av barmarksbeitene er derfor stor, og en beiteundersøkelse i den delen av Knutshø som ligger i Oppdal, antyder at det kan være betydelig beitepress i deler av området (Rekdal & Angeloff 2015). Undersøkelser som har sett på praksis med bruk av saltslikkestein og i hvilken grad områdene rundt slike kan være smittekilder for parasitter, har vist at jordprøver nær saltsteinene har høye nivåer av parasitter. Kontrollprøver fra omliggende områder og DNA-analyser av disse parasittene antyder at den høye parasittbelastningen kommer fra sauer som bruker saltslikkesteinene. Tilsvarende undersøkelser på reinsdyr i dette området har vist at de er infisert med betydelige mengder parasitter, deriblant *Nematodirus battus* (Utaaker et al, upubliserte data). Kontrollmålinger i Forollhogna villreinområde viser at belastningen av *N. battus* er på et lavere nivå der, mens i Knutshø opptrer den langt hyppigere. Flere av de påviste parasittene i Knutshø, og da særlig *N. battus*, er kjent for å gi negative effekter hos lam i form av sterk diare og økt dødelighet, eventuelt i kombinasjon med andre parasitter (Catchpole & Harris 1989). *N. battus* ble påvist første gang i Norge i 1961 og er trolig innført med sau fra Skottland på 1950-tallet (<https://artsdatabanken.no/Fab2018/N/2672>).

De negative trendene i slaktevekter hos kalv kan skyldes flere og eventuelt samvirkende faktorer. Sterk beitebelastning på de tilgjengelige barmarksbeitene og eventuelle effekter av den dokumenterte parasittbelastningen kan sammen med andre forhold, slik som forstyrrelser fra omfattende ferdsel i terrenget, være mulige årsaker. I Knutshø er det utarbeidet flere forslag til avbøtende tiltak, bl.a. med å redusere ferdselen på enkelte veger, for eksempel i Einundalen. I Einundalen går deler av elva fra Fundin åpen om vinteren og er trolig en barriere. I tillegg til å se på tiltak for å lette reinens tilgang til beiteområder som i dag brukes lite, vil det også i Knutshø være nyttig å foreta en grundig bestandsdynamisk analyse for å se i hvilken grad klima og andre påvirkningsfaktorer kan bidra til å forklare den negative utviklingen i slaktevekter (jevnfør anbefalingene for Snøhetta).

3.3 Oppfølging av kvalitetsnormen – utarbeidelse av tiltaksplaner

Miljødirektoratet orienterer om oppfølging av kvalitetsnormen i et brev til berørte parter sendt i november 2022. Miljødirektoratet iverksetter arbeidet med utvikling av tiltaksplaner etter kvalitetsnorm for villrein etter oppdrag fra Klima- og miljødepartementet. Arbeidet med tiltaksplanen må ta utgangspunkt i resultatene fra klassifiseringen og de relativt enkle påvirkningsanalysene som er presentert i kap. 5 i NINA Rapport 2126. Vurderingene skal ikke begrenses kun til de delnormer eller måleparametere som har fått dårlig kvalitet, men må ha et helhetsblikk på villreinområdet og mulighetene for å forbedre bestandens og områdets kvalitet og funksjonalitet i et lengre tidsperspektiv.

Arbeidet med tiltaksplanen skal ledes av den hovedansvarlige statsforvalteren for vedkommende villreinområde(r). Norsk villreinsenter skal i samråd med leder være sekretariat for de ulike planprosessene, fordelt på Norsk villreinsenter Sør for de tre sørligste

planene og Norsk villreinsenter Nord for de tre nordligste. God medvirkning fra ulike sektorer, forvaltningsnivåer og organisasjoner vil være sentralt i arbeidet. I hvert villreinområde skal det etableres en prosjektgruppe som får hovedansvar for det videre planarbeidet. Denne bør bestå av valgte eller utpekte representanter for de mest relevante aktørene i vedkommende villreinområde. Dette kan variere noe ut fra hvilke påvirkningsfaktorer det skal arbeides mest med.

Utkast til tiltaksplan skal leveres Miljødirektoratet innen 1. desember 2023.

4 OVERVÅKING

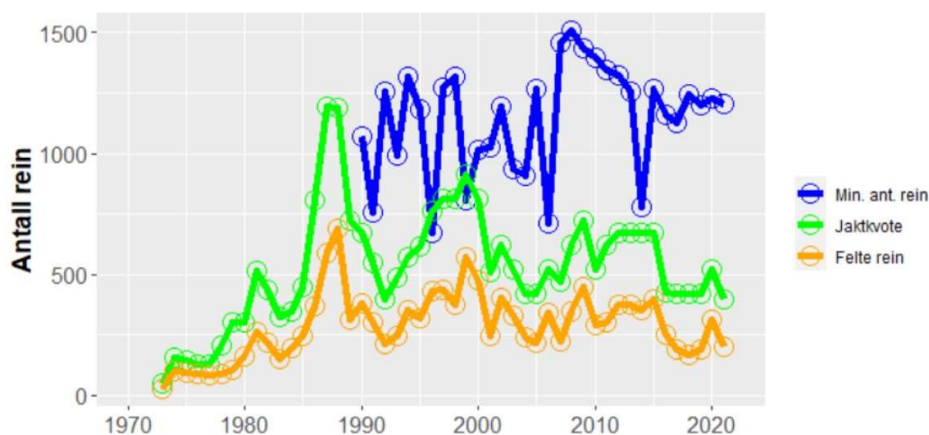
4.1 Overvåkingsprogrammet for hjortevilt

NINA ga i 2022 ut en oppsummeringsrapport fra overvåkingsprogrammet for perioden 1991-2021, hvor bestandsutvikling, kalvetellinger, kjønns- og aldersstruktur og kjeve- og vektinnsamling i Knutshø er gjennomgått. Overvåkingsprogrammet skriver at «Oppslutningen om kjeveinnsamlingen er rimelig bra» og dette er noe villreinutvalget må holde fokus på i kommende bestandsplanperiode. Denne delen av rapporten er i sin helhet gjengitt her i kursiv og med figurnummer tilhørende rapporten. Se NINA rapport 2141, for flere figurer og referanser. Merk at overvåkingsprogrammet beskriver minimumsbestand ut fra antall dyr tilfeldig funnet under kalvetelling på sommeren og ikke minimumstelling på vinteren.

Bestandsutvikling

Knutshø var i likhet med Forollhogna kjennetegnet av dyr i god kondisjon og høy kalveproduksjon. Knutshø er også et typisk innlandsområde med kalkrik berggrunn og svært gode beiteforhold (Jordhøy mfl. 1996). I motsetning til Forollhogna har Knutshø et utstrakt vegnett, og både ferdsel og tidvis store jegerkonsentrasjoner er et viktig tema for forvaltningen av villreinen i dette området (Strand et al. 2015). Radiomerking med GPS-sendere har vist at vegnettet i Knutshø har en negativ innvirkning på reinsdyras arealbruk og dyra har bare brukt en beskjeden del (ca. 40 %) av områdets totalareal de seinere åra (Strand mfl. 2015).

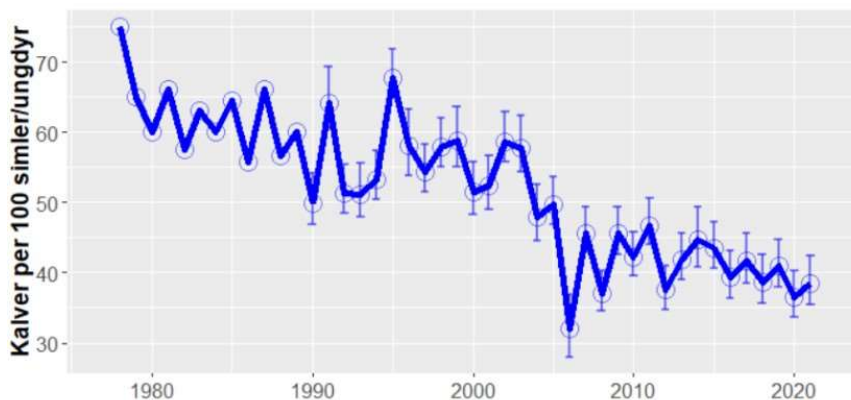
Forvaltningsmålet i Knutshø har lenge vært å ha en vinterbestand på omtrent 1 500 dyr. Bestanden har stort sett vært under dette nivået, men med kortere perioder med bestandsvekst — først midt på 1980-tallet, og dernest på slutten av 1990-tallet. I begge perioder økte forvaltningen jaktkvotene, og dermed jaktuttaket. Resultatet er at minimumsbestanden i Knutshø har variert omkring 1 000 dyr siden starten av 1980-tallet, men med en betydelig økning på slutten av 2000-tallet. Etter en gradvis bestandsnedgang har forvaltningen respondert med en nedgang i jaktkvoter og jaktuttak i siste overvåkingsperiode. Bestanden ser nå ut til å ha stabilisert seg rundt 1 200 dyr.

Figur 3.4.7. Bestandsutvikling i Knutshø i perioden 1973-2021 vist som antall rein funnet på sommertellinger (blå linje), jaktkvote (grønn linje) og jaktuttak (gul linje). Figur fra NINA-rapport 2141.

Kalvetellinger i Knutshø

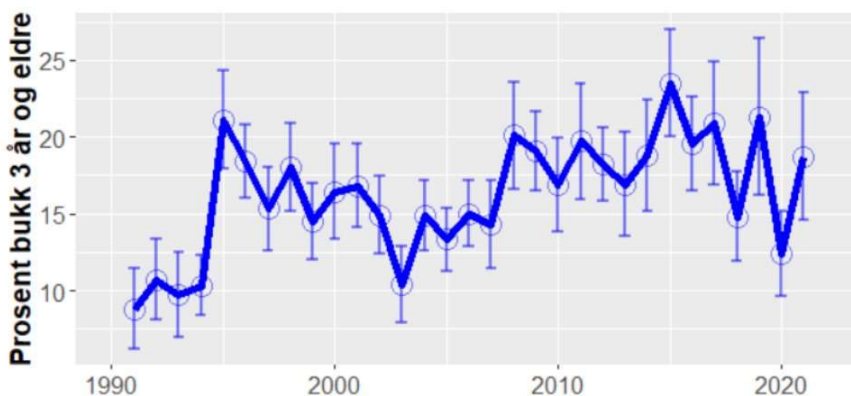
Fram til slutten av 1990-tallet hadde stammen i Knutshø høy kalverekruttering. Siden har det vært en betydelig nedgang i antall kalv pr. 100 SU (Figur 3.4.8), med et tilsynelatende brått regimeskifte på midten av 2000-tallet. I de siste åra har vi årlig registrert rundt 40 kalver pr. 100 SU, noe som tilsier en videre nedgang fra forrige overvåkingsperiode. Dette er på samme nivå som i Setesdal-Ryfylke, som historisk har vært blant landets mest marginale villreinområder. I 2020 fant vi den nest laveste kalvingsraten siden 1978 (37 %), og det er fortsatt ingen tegn til bedring. I kvalitetsnormen (Rolandsen et al. 2022a) ble det antydnet manglende tiårstrend (2012-2021) for denne måleparameteren i Knutshø, noe som ga seg utslag i 'gult trafikklys'. Anvendelse av et hvilket som helst annet startår enn 2012 (et lavproduksjonsår) i perioden 2008-2013 ville gitt en statistisk sikker negativ trend. Dette belyser hvor sensitive lineære trendanalyser er for valg av enkeltår. Periodens utstrekning og resultatene bør derfor tolkes med varsomhet.

Figur 3.4.8. Resultater fra kalvetellingene i Knutshø i perioden 1978-2021. Figur fra NINA-rapport 2141.

Kjønns- og aldersstruktur i Knutshø

På begynnelsen av 1990-tallet registrerte vi i underkant av 10 % bukk (tre år og eldre) under strukturtellingene i Knutshø. Siden har andelen økt, men i løpet av siste overvåkingsperiode har veksten stagnert og til en viss grad snudd. I tillegg er det stor mellomårsvariasjon i den observerte bukkeandelen. Vi registrerte mellom 12 % og 22 % bukk under de siste års strukturtellinger. Bukkeandelen i 2020 (12 %) var den nest laveste vi har observert siden starten av 1990-tallet. De store mellomårsvariasjonene i bukkeandelen skyldes trolig skjevheter i tallgrunnet og synliggjør et behov for bedre strukturdata fra Knutshø.

Figur 3.4.9. Resultater fra strukturtellingene i Knutshø. Andel bukk 3 år og eldre i perioden 1991-2021. Figur fra NINA-rapport 2141.

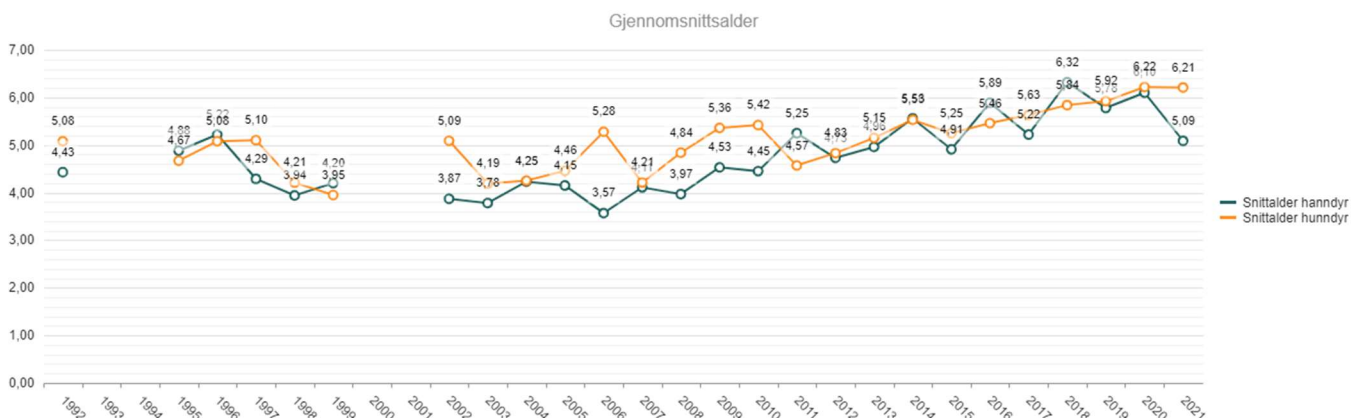
Kjeve- og vektinnsamling i Knutshø

Ved slutten av forrige overvåkingsperiode fant vi en nedgang i slaktevekt for alle kjønns- og aldersgrupper i Knutshø (Solberg et al. 2017). Nedgangen er nå mindre utpreget, men antallet veide slaktevekter i Knutshø er dessverre for lav til å si om trenden er i ferd med å snu. Ett unntak er voksne bukker, hvor økende gjennomsnittsalder sannsynligvis har medført den tydelige økningen i gjennomsnittsvekter. Det er uklart om dette også er tilfelle innenfor hver enkelt aldersklasse. Se NINA-rapport 2141 for figurer.

En annen mulig medvirkende, og minst like sannsynlig årsak til økning i gjennomsnittsvekter hos bukk i siste overvåkingsperiode, er at korttypen «Fritt under 60kg» ble avskaffet i 2016. Hadde overvåkingsprogrammet brukt bare slaktevektene fra bukker skutt på fridyrkort, kunne man med større sikkerhet sagt noe om slaktevektene på voksen bukk har gått opp eller ned i den aktuelle perioden.

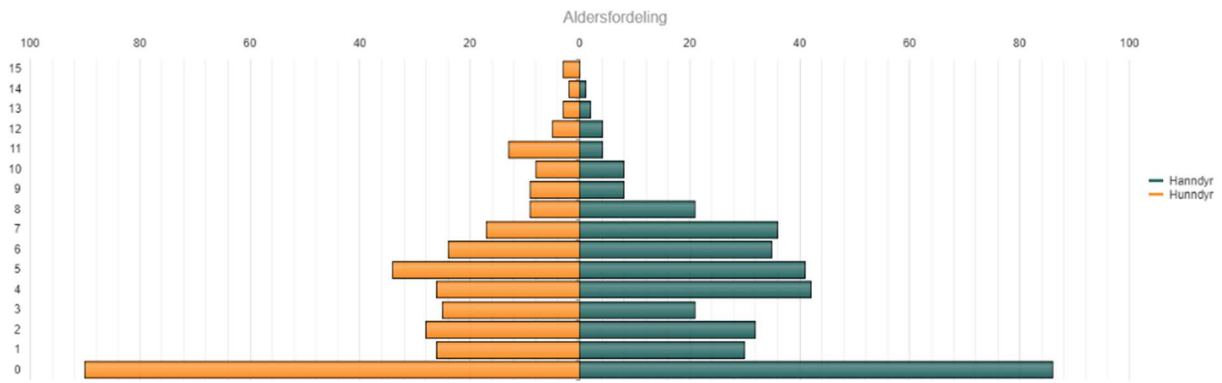
4.2 Gjennomsnittsalder og aldersfordeling

Tannsnitting av dyr som er 2,5 år eller eldre viser at gjennomsnittsalderen for både bukker og simler har økt siden midt på 2000 (figur 1). Det er forholdsvis lave antall bak gjennomsnittsaldrene hvert enkelt år, og i hvor stor grad dette gjenspeiler alderssammensetningen i den levende bestanden er usikkert, men trenden kan likevel tyde på at alderen på voksne dyr i bestanden har gått noe opp de siste 15 år. I samme periode har produksjonen gått ned (se resultat fra kalvetellingene).

Figur 1. Registrert gjennomsnittsalder for bukker og simler 2,5 år eller eldre i perioden 1992 – 2021 i Knutshø. Kilde: Hjorteviltregisteret.

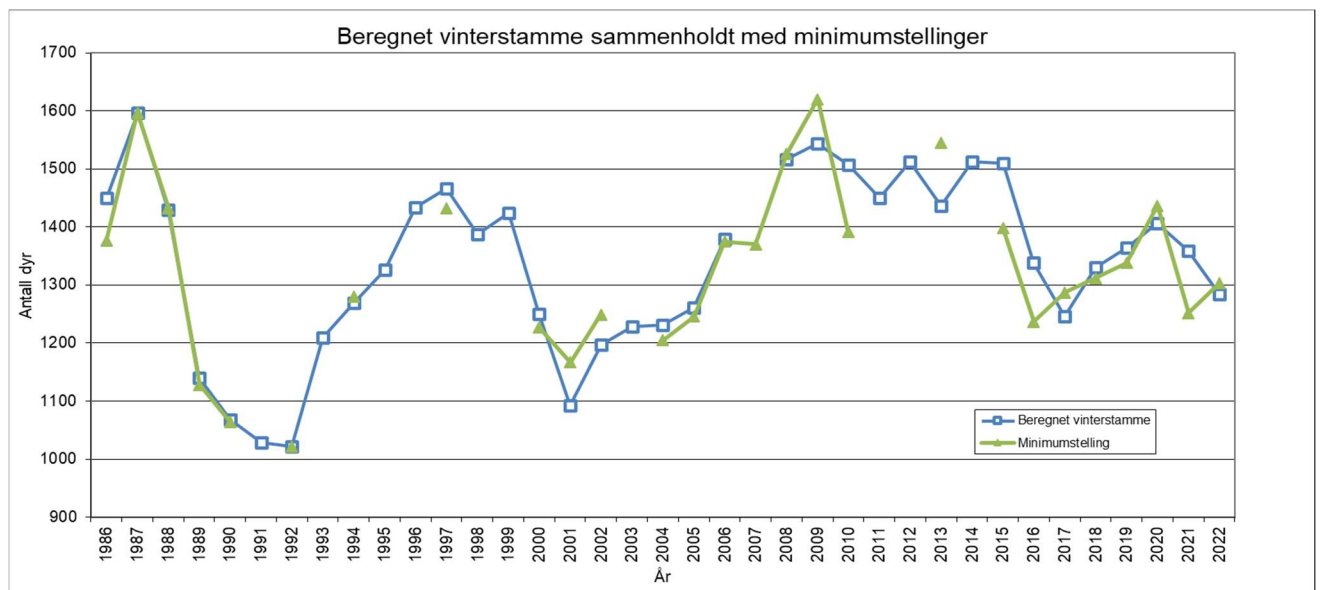
Aldersfordelingen av alle felte dyr i femårsperioden 2017 – 2021 er ganske jevn for årsklassene 1 – 7 år og at det er få dyr, både bukk og simler, som blir eldre enn 8 år (figur 2). Det er usikkert i hvor stor grad dette gjenspeiler den levende bestanden, men det er en god pekepinn.

Figur 2. Aldersfordeling for 693 felte dyr (371 hannedyr og 322 hodyr) i Knutshø i 5-årsperioden 2017 – 2021. Kilde: Hjorteviltregisteret.

4.3 Minimumstelling

Villreinutvalget gjennomfører minimumstelling i februar/mars (figur3). Tellingene gjennomføres fra fly sammen med supplerende dekning/observasjon fra flere personer på bakken. Arealet i Knutshø villreinområde flys systematisk på én dag hvor fersk snø har ligget i ro ca. 1 døgn (lite eller ingen vind) og det er god sikt. Flokkene blir talt opp ut fra bildene som er tatt fra flyet/bakken og gir et minimumstall på hvor mange dyr det er i bestanden denne bestemte vinteren.

Figur 3. Historisk utviklingslinje over antall villrein i perioden 1986 til 2022. Bestandstall for årene fra 1995 og framover, er tilbakeregnet ut fra tilgjengelige data fra strukturtellinger og kalvetellinger sammen med bestandsstørrelse. Data: villreinutvalget.

4.4 Irregulær avgang

Prosentatsen for beregning av annen naturlig dødelighet enn jakt ligger på 4 % de senere årene. Denne avgangen er i bestandsregnskapet regnet av sommerbestand. Tilbakeberegning viser at den reelle andelen irregulær avgang har variert fra 0 – 10 % de siste ti årene, med et snitt på 5% (villreinutvalgets beregning). Det er få registreringer av fallvilt i hjorteviltregisteret. Det er viktig å ha gode rutiner på registrering av dyr som blir avlivet eller funnet døde. I de tilfeller det mistenkes sykdom bør veterinærinstituttet kontaktes for om mulig sende inn prøver for evt. diagnose.

5 UTFORDRINGER, MÅLSETNINGER OG TILTAK

5.1 Evaluering av forrige plan

I tabell 1 er hvert punkt i forrige plan gitt en kort evaluering i kolonnen til høyre.

Tabell 1. Evaluering av målsetninger og tiltak i forrige plan 2018 – 2022. Evaluering i kolonnen til høyre.

Målsetning 2018 - 2022	Tiltak 2018 - 2022	Evaluering 2022
Beholde en vinterstamme på 1500 dyr.	Fortsatt bestandsregistrering gjennom årlig minimumstelling. Årlig antall fellingstillatelser tildeles ut fra bestandsstørrelse og forventet tilvekst slik at målet om en vinterbestand på 1500 nås.	Ligger ca. 200 dyr under bestandsmålet. Høyere dødelighet og lavere produksjon enn ventet.
Øke arealbruken til reinen for å bedre ivareta reinstammens behov med hensyn til beite-, kalvingsområder og trekkveier.	Opprettholde dagens stopp og parkeringsforbud på enkeltstrekninger i jakta og arbeide for å få opprettet flere slike etter anbefalingene i NINA-rapport 1019.	Stopp og parkeringsforbud fungerer delvis i Follidal. Ellers ikke gjort noe.
<p>Holde en bestand med optimal produksjon og avkastning, sunne og friske dyr, god kjønns- og aldersfordeling.</p> <p>Synliggjøre problemene med nedgang i kalverekruttering og slaktevekter og skaffe best mulige data for å nærme seg et svar på hvorfor denne trenden har oppstått.</p> <p>Følge med på utviklingen av helsetilstanden i bestanden og følge opp mulige sykdomsutbrudd.</p>	<p>Samarbeide med NINA om årlige kalvetellinger, strukturtellinger og kondisjonsundersøkelse.</p> <p>Samarbeide tett med NINA om undersøkelser som kan avdekke årsaken til nedgangen i kalverekruttinga. I første omgang ferdigstilling av parasitt- og drektighetsundersøkelser, men også andre aktuelle undersøkelser.</p> <p>Informere jegerne om at det er ønskelig med informasjon om dyr som ser åpenbart syke ut for eventuell prøvetaking.</p> <p>Samarbeide med Veterinærinstituttet og andre aktuelle aktører.</p> <p>Villreinutvalget innretter seg etter de til enhver tid gjeldende pålegg fra øvrige myndigheter angående CWD og vil gjøre sitt beste for å bistå i overvåkings- og opplysningsarbeidet. Det henvises for øvrig til direktoratet og mattilsynets egne nettsider for mer informasjon om CWD i Norge.</p>	<p>Tellinger og kjeveinnsamling fungerte. Ingen strukturtelling i 2019.</p> <p>Vellykket samarbeid om saltsteinsprosjektet og parasittkunnskap.</p> <p>Samarbeid med andre aktører fungerer godt.</p> <p>Jegerne gir beskjed om syke/døde dyr.</p> <p>Villreinutvalget har ikke lyktes å snu trenden med lave slaktevekter og synkende produksjon.</p>
<p>Opprettholde andelen kalv i avskytningen.</p> <p>Oppnå en andel innleverte kjever på minst 80 % av antall skutte dyr.</p> <p>Øke antall veide dyr og korrekt og fullstendig utfylte jaktkort.</p>	Videreføre premiering for innleverte, renskrapte kjever med utfylt kjevelapp med nøyaktig slaktevekt på kalv.	Villreinutvalget har fjernet ordningen med premiering for levert kjeve.
<p>Påvirke jegerne til å utøve en human jakt.</p> <p>Gjøre jaktutøvelsen bedre tilrettelagt for jegerne.</p>	<p>Opprettholde dagens stopp og parkeringsforbud på enkeltstrekninger i jakta.</p> <p>Opprettholde en tjeneste hvor jegerne kan få opplysninger om villreinens bevegelser.</p> <p>Løpende vurdering av overgangsavtaler og jakttider.</p>	<p>Stopp og parkeringsforbud i Follidal fungerer. OBA har etablert parkeringsskilt i Veslvonen.</p> <p>Facebooksida til villreinutvalget fungerer, og er en bedre løsning enn villreintelefonen.</p> <p>Prøveordning med fellesjakt fungerte godt.</p>

<p>Unngå at andre bruksinteresser i fjellet, for eksempel turistutbygginger, ferdsel og andre utbyggingstiltak, virker til skade for villreinstammen.</p> <p>Styrke samarbeidet mellom alle ledd i forvaltningen: rettighetshaver, ansatte fjelloppsyn, berørte kommuner og fylkesmennene.</p>	<p>Samarbeide med villreinnemnda, kommunene og fylkesmennene i konkrete plansaker som berører Knutshø villreinområde.</p>	<p>Samarbeid fungerer godt.</p> <p>Villreinutvalget gir uttalelser i saker.</p> <p>Årlig dialogmøte med nemnd og utvalg.</p>										
<p>Kartlegge "Savalreinen" enda bedre, både med hensyn til flokkstørrelser, arealbruk og opphav.</p>	<p>Fortsette arbeidet med registrering av sett rein i området.</p> <p>Det skal tas kjøttprøver av felte rein i Savalenområdet for DNA- analyse.</p>	<p>Sett rein er registrert.</p> <p>DNA er ikke samlet.</p>										
<p>Fordeling av jaktkort bør være (i prosent):</p> <table border="1" data-bbox="306 591 734 663"> <thead> <tr> <th>Kalv</th> <th>Simle/ungdyr¹</th> <th>Fritt dyr</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>40-50</td> <td>30-40</td> <td>20-30</td> </tr> </tbody> </table> <p>1. Simle/ungdyr – gjelder for simle uansett alder og bukk til og med 1,5 år.</p>	Kalv	Simle/ungdyr ¹	Fritt dyr	40-50	30-40	20-30	<p>Årlig kvote og kvotesammensetning settes slik at man i løpet av planperioden oppnår målene med hensyn til bestandens størrelse og sammensetning etter jakt. Data som må ligge til grunn for dette er tall fra minimumstelling, tilvekst ut fra kalvetellinger, strukturtellingsdata, fellingsstatistikk, forventet fellingsprosent ut fra senere års data samt gjennomsnittlig fellingsprosent for ulike korttyper. Fellingskvote fastsettes hvert år av årsmøtet.</p>	<p>Gjennomført etter planen.</p>				
Kalv	Simle/ungdyr ¹	Fritt dyr										
40-50	30-40	20-30										
<p>Stammesammensetningen i vinterstammen bør være (etter jakt, i prosent):</p> <table border="1" data-bbox="306 927 734 1025"> <thead> <tr> <th>Kalv</th> <th>Simle</th> <th>Bukk 1</th> <th>Bukk 2</th> <th>Bukk 3+</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>18-23</td> <td>40-44</td> <td>7-9</td> <td>7-9</td> <td>18-22</td> </tr> </tbody> </table>	Kalv	Simle	Bukk 1	Bukk 2	Bukk 3+	18-23	40-44	7-9	7-9	18-22	<p>Bruke de ulike bestandsregistreringene man har tilgjengelig aktivt ved beregning av årlige kvoter.</p>	<p>Høsten 2022 er andel kalv innenfor målsetningen i bestandsplanen, andel simler er over målsetning og de tre kategoriene bukk er alle under målsetning i bestandsplanen når 401 dyr er talt opp.</p> <p>Det er behov for å forbedre strukturtellinga ved å øke andelen av bestanden som blir talt opp. Dette har vært NINA sitt ansvar gjennom overvåkingsprosjektet.</p>
Kalv	Simle	Bukk 1	Bukk 2	Bukk 3+								
18-23	40-44	7-9	7-9	18-22								
<p>Til enhver tid informere utad aktuelle saker i Knutshø.</p>	<p>Opprettholde og oppdatere Knutshøsidene under Norsk villreinsenters og Villreinerådet i Norges nettsider www.villrein.no</p> <p>Sende ut årlig fellingsrapport med oversikt over kvoter, felling og tellinger til rettighetshavere og andre aktuelle.</p> <p>Sende ut årsmelding til rettighetshavere og andre aktuelle.</p>	<p>Knutshøsidene på villrein.no er ikke oppdatert pr. høst 2022. Dette blir utbedret gjennom arbeid med nye sider hos villrein.no.</p> <p>Villreinutvalgets nye nettside knutshorein.no og facebooksidene fungerer utmerket og blir oppdatert.</p> <p>Rapporten Oppsyn og felling og årsmelding blir årlig meddelt rettighetshaverne og nemnda.</p>										
<p>Forankre bestandsplanen best mulig hos de ulike rettighetshaverne.</p>	<p>Sende forslag til revidert bestandsplan på høring blant rettighetshaverne før årsmøtet når den er oppe til revisjon.</p>	<p>Gjennomført før godkjenning i 2018.</p>										
<p>Ta i bruk mest mulig oppdatert kunnskap i den daglige forvaltningen av området.</p>	<p>Bruke data fra overvåking, registrering og forskning aktivt for slik å kunne drive en adaptiv forvaltning.</p>	<p>Data fra overvåking og forskning blir brukt aktivt i forvaltningen.</p>										

Evaluere bestandsplanen på slutten av planperioden.	Evaluere og gjennomføre revisjon av bestandsplanen i 2022.	Gjennomført.
---	--	--------------

Avskytingsplanen stemte ganske bra frem til 2021 da det ble et dropp i antall registrerte vinterdyr. I forhold til avskytningsplanen ble kvoten økt til 500 dyr i 2020 og redusert til 375 dyr i 2021 og 2022.

Tabell 2. Avskytingsplan 2018 – 2022. Minimumstelling og vedtatt kvote i kolonner til høyre.

År	Vinterstamme	K/100SU (snitt 2012- 2017)	Netto- tilvekst	Kvote	Uttak ved 56 % felling (snitt 2012- 2017)	Naturlig avg. 4%	Rest	Minimums- telling	Vedtatt kvote
2018	1331	41	327	400	240	53	1365	1312	401
2019	1365	41	336	400	240	55	1406	1338	400
2020	1406	41	346	400	240	56	1456	1437	500
2021	1456	41	358	450	270	58	1486	1252	375
2022	1486	41	366	450	270	59	1522	1303	375

5.2 Hovedutfordringer

Påvirkningsanalysen i kvalitetsnormen (NINA-rapport 2126) er beskrivende for hva som er hovedutfordringer i Knutshø villreinområde. Analysen er gjengitt her i 3.2.

5.3 Målsettinger og tiltak 2023 - 2027

Tabell 3. Målsettinger og tiltak for perioden 2023-2027. Noen av tiltakene gjelder for flere målsettinger, og noen av målsettingene har flere tiltak.

Målsetting	Tiltak
Villreinen i Knutshø skal bli klassifisert til minst middels tilstand i kvalitetsnormen for villrein.	Følge opp anbefalte tiltak som vil bli utarbeidet i tiltaksplaner for Knutshø.
Bidra aktivt i Miljødirektoratets oppdrag om tiltaksplaner i forbindelse med kvalitetsnormen for villrein.	Tiltaksplanene som utarbeides i løpet av planperioden kan utløse endringer i tiltak i denne bestandsplanen allerede underveis i perioden 2023 - 2027.
Holde en vinterstamme på rundt 1500 dyr. Nivået bør i framtida vurderes ut fra resultater fra overvåking, forskning og kvalitetsnorm.	Fortsatt bestandsregistrering gjennom årlig minimumstelling. Årlig antall fellingstillatelser tildeles ut fra bestandsstørrelse og forventet tilvekst slik at målet om en vinterbestand på 1500 nås.
Øke arealbruken til reinen for å bedre ivareta reinstammens behov med hensyn til beite-, kalvingsområder og trekkveier.	Opprettholde dagens stopp og parkeringsforbud på enkeltstrekninger i jakta og arbeide for å få opprettet flere slike etter anbefalingene i NINA-rapport 1019.
<p>Holde en bestand med optimal produksjon og avkastning, sunne og friske dyr, god kjønns- og aldersfordeling.</p> <p>Arbeide videre med å skaffe best mulige data for å få gode svar på hvorfor trenden med nedgang i kalvrekuttering og slaktevekter har oppstått.</p> <p>Følge med på utviklingen av helsetilstanden i bestanden og følge opp mulige sykdomsutbrudd.</p>	<p>Vurdere om endringer i avskytingsprofil og bestandsstørrelse kan påvirke slaktevekter og produksjon i positiv retning.</p> <p>Samarbeide med NINA om årlige kalvetellinger, strukturtellinger og kondisjonsundersøkelser.</p> <p>Videreføre tett samarbeid med NINA og evt. andre aktører om undersøkelser som kan avdekke årsaken til nedgangen i kalvrekuttering, men også andre aktuelle undersøkelser.</p> <p>Informere jegerne om at det er ønskelig med informasjon om dyr som ser åpenbart syke ut for eventuell prøvetaking.</p> <p>Samarbeide med Veterinærinstituttet og andre aktuelle aktører.</p> <p>Villreinutvalget innretter seg etter de til enhver tid gjeldende pålegg fra øvrige myndigheter angående CWD og vil gjøre sitt beste for å bistå i overvåkings- og opplysningsarbeidet.</p>
Redusere antall smittepunkt i form av saltsteinsplasser.	Dialog med grunneiere, beitenæring og myndigheter (Mattilsynet, Statsforvalteren, villreinnemnd) om mulig reduksjon i antall smittepunkt.
<p>Opprettholde/øke andelen kalv i avskytingen.</p> <p>Oppnå en andel innleverte kjever på minst 80 % av antall skutte dyr.</p> <p>Øke antall veide dyr og korrekt og fullstendig utfylte jaktkort.</p>	<p>Oppfordre rettighetshaverne til å selge flere single kalvekort – altså gå litt bort fra salg av simple/ungdyr + kalv.</p> <p>Oppfordre jegerne til å veie dyret sitt korrekt.</p> <p>Vurdere utdeling av gratis vekter til jegerne.</p>
<p>Påvirke jegerne til å utøve en human jakt.</p> <p>Gjøre jaktutøvelsen bedre tilrettelagt for jegerne.</p>	<p>Opprettholde dagens stopp og parkeringsforbud på enkeltstrekninger i jakta.</p> <p>Opprettholde en tjeneste hvor jegerne kan få opplysninger om villreinens bevegelser.</p> <p>Løpende vurdering av overgangsavtaler og jakttider.</p>
Unngå at andre bruksinteresser i fjellet, for eksempel turistutbygginger, ferdsel og andre utbyggingstiltak, virker til skade for villreinstammen.	

<p>Styrke samarbeidet mellom alle ledd i forvaltningen: rettighetshaver, ansatte fjelloppsyn, berørte kommuner og statsforvalterne.</p>	<p>Samarbeide med villreinnemnda, kommunene og statsforvalterne i konkrete plansaker som berører Knutshø villreinområde.</p>										
<p>Fordeling av jaktkort bør være (i prosent):</p> <table border="1" data-bbox="308 387 735 459"> <thead> <tr> <th>Kalv</th> <th>Simle/ungdyr¹</th> <th>Fritt dyr</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>50-60</td> <td>20-30</td> <td>20-30</td> </tr> </tbody> </table> <p>1. Simle/ungdyr – gjelder for simle uansett alder og bukk til og med 1,5 år.</p>	Kalv	Simle/ungdyr ¹	Fritt dyr	50-60	20-30	20-30	<p>Årlig kvote og kvotesammensetning settes slik at man i løpet av planperioden oppnår målene med hensyn til bestandens størrelse og sammensetning etter jakt. Data som må ligge til grunn for dette er tall fra minimumstelling, tilvekst ut fra kalvetellinger, strukturtellingsdata, fellingsstatistikk, forventet fellingsprosent ut fra senere års data samt gjennomsnittlig fellingsprosent for ulike korttyper. Fellingskvote fastsettes hvert år av årsmøtet.</p>				
Kalv	Simle/ungdyr ¹	Fritt dyr									
50-60	20-30	20-30									
<p>Stammesammensetningen i vinterstammen bør være (etter jakt, i prosent):</p> <table border="1" data-bbox="308 622 839 694"> <thead> <tr> <th>Kalv</th> <th>Simle</th> <th>Bukk 1</th> <th>Bukk 2</th> <th>Bukk 3+</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10-14</td> <td>50-55</td> <td>4-8</td> <td>4-8</td> <td>18-25</td> </tr> </tbody> </table>	Kalv	Simle	Bukk 1	Bukk 2	Bukk 3+	10-14	50-55	4-8	4-8	18-25	<p>Bruke de ulike bestandsregistreringene man har tilgjengelig aktivt ved beregning av årlige kvoter.</p>
Kalv	Simle	Bukk 1	Bukk 2	Bukk 3+							
10-14	50-55	4-8	4-8	18-25							
<p>Til enhver tid informere utad aktuelle saker i Knutshø.</p>	<p>Opprettholde og oppdatere Knutshøsidene under Norsk villreinsenters og Villreintrådet i Norges nettsider www.villrein.no</p> <p>Opprettholde og oppdatere villreinutvalgets facebookside og nettsiden www.knutshorein.no</p> <p>Sende ut årlig fellingsrapport med oversikt over kvoter, fellinger og tellinger til rettighetshavere og andre aktuelle.</p> <p>Sende ut årsmelding til rettighetshavere og andre aktuelle.</p>										
<p>Forbedre jegeres rapportering i hjorteviltregisteret. Ta hjorteviltregisteret aktivt i bruk. Registrer all jaktavgang og fallviltavgang med god datakvalitet.</p>	<p>Informasjon til jegerne. Arbeide for at hjorteviltregisteret blir den eneste rapporteringskanalen. Etterregistrering av fellingsdata årlig. Registrere alt kjent fallvilt. Rapportere fellingsresultat fra hjorteviltregisteret.</p>										
<p>Forankre bestandsplanen best mulig hos rettighetshaverne.</p>	<p>Sende forslag til revidert bestandsplan på høring blant rettighetshaverne før årsmøtet når den er oppe til revisjon.</p>										
<p>Evaluer bestandsplanen på slutten av planperioden.</p>	<p>Evaluer og gjennomføre revisjon av bestandsplanen i 2027.</p>										
<p>Kartlegge "Savalreinen" enda bedre, både med hensyn til flokkstørrelser, arealbruk og opphav.</p>	<p>Fortsette arbeidet med registrering av sett rein i området. Det skal tas kjøttprøver av felte rein i Savalenområdet for DNA- analyse.</p>										

5.4 Avskytingsplan 2023 - 2027

Målsettingen for vinterstammen er 1500 dyr. Dette er en uendret målsetning for bestandsnivået i Knutshø villreinområde. I de siste fem årene har vinterstammen ligget fra 1250 – 1450 dyr. Beregnet antall vinterdyr i 2023 er om lag 1340, og vi legger opp til en økning mot 1500 dyr gjennom perioden. Kvoter og sammensetning (tabell 4 og 5) justeres og tilpasses underveis ut fra et mål på 1500 vinterdyr i 2028.

Tabell 4: Teoretisk avskytingsplan for Knutshø villreinområde i perioden 2023-2027 med mål om 1500 vinterdyr.

År	Vinterstamme	K/100SU (snitt 2018- 2022)	Nettotilvekst	Kvote	Uttak ved 51 % felling (snitt 2018 - 2022)	Irregulær avg. 5%	Rest
2023	1341	39	306	375	191	82	1373
2024	1373	39	313	400	204	84	1398
2025	1398	39	319	400	204	86	1427
2026	1427	39	325	400	204	88	1461
2027	1461	39	333	400	204	90	1500

Tabell 5: Plan for fordeling av kvoten på alder og kjønn (i prosent).

Kalv	Simle/ungdyr ¹	Fritt dyr
50-60	20-30	20-30

1. Simle/ungdyr – gjelder for simle uansett alder og bukk til og med 1,5 år.

6 VILLREINJAKTA

6.1 Jakttid

Jakttidsrammen er fastsatt av Miljødirektoratet, og gjelder for hele landet; 20.8-30.9. I Knutshø har dato for jaktstart lenge vært 20.8. Dato for jaktslutt har variert mellom 15.9 – 21.9. Det er innført et forbud om jakt etter kl. 20.00. Jakttida skal i planperioden tilpasses innen jakttidsrammen. Dersom det oppstår uforutsette forandringer i stammeutvikling som krever tiltak eller at jakttidsrammer forandres, kan årsmøtet, innenfor jakttidsrammen, vedta andre jakttider for Knutshø Villreinområde. Villreinutvalget i Knutshø kan i særlige tilfeller endre jakttiden.

6.2 Kvoter og jaktuttak

Utrekning av kvotene baseres på forventet produksjon ut fra beregnet stammestørrelse og forventet tilvekst ut fra gjennomsnittlig tilvekst de foregående år. Fellingsprosenten har variert mellom jaktfeltene i Knutshø, i gjennomsnitt har den for perioden 2018-2022 vært 51 % for området sett under ett (uten Fåset og Naustervorda).

6.3 Oppsyn og oppsynstjenesten

Villreinutvalget skal arbeide for et samla og rasjonelt oppsyn i området. Oppsynstjenesten har begrenset politimyndighet fra Innlandet- og Trøndelag politidistrikter. Oppsynsbevisene gjelder for naturoppsynslovverket. Formål med oppsynstjenesten:

- Drive opplysende og veiledende virksomhet.
- Forebygge at straffbare handlinger skjer ved tilstedeværelse.
- Reagere ved lovovertridelser.
- Bidra til redusert skadeskyting.
- Utføre et helhetlig oppsynsarbeid.

På store deler av området foregår oppsynsvirksomhet hele året, men med særlig vekt på perioder som presser villreinen mer; kalving, jakt og utfartshøytider. Oppsynstjenesten har begrenset politimyndighet for hele villreinområdet, og kan dermed krysse fylkes- og kommunegrenser dersom det er formålstjenlig.

6.4 Jegerkontrakt

Jegerne skal undertegne jegerkontrakt med rettighetshaver i ett eksemplar til hver. Jegerkontrakten skal inneholde alle nødvendige bestemmelser om jakta. Villreinutvalget i Knutshø skal årlig sende ut til oppsynsområdene et eksemplar på hva som minimum skal være med i jegerkontrakten. (Se vedlegg 4 for eksemplar på slik jegerkontrakt).

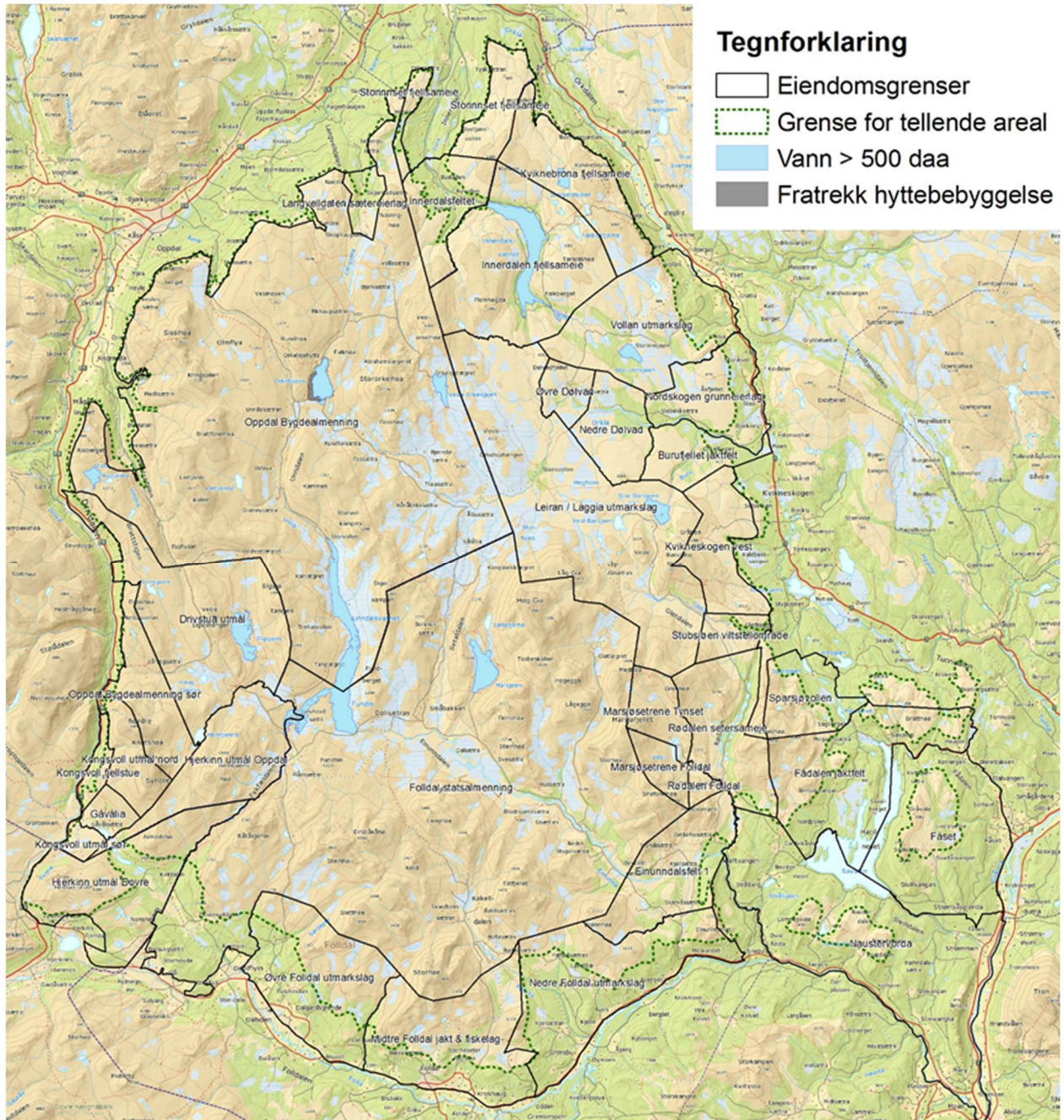
7 VEDLEGG

7.1 Vedlegg 1: Utvalgets vedtekter

VEDTEKTER FOR KNUTSHØ VILLREINOMRÅDE
Endret på årsmøte i villreinområdet på Oppdal 29. mars 2023

1. Knutshø villreinområde er en sammenslutning av rettighetshavere som disponerer villreinarealer innen kommunene Oppdal, Rennebu, Tynset, Follidal og Dovre.
2. **Formålet** med sammenslutningen er å bevare villreinens leveområde og å skape grunnlag for enhetlig forvaltning av en sunn og levedyktig villreinstamme, samt ivareta rettighetshavernes interesser.
3. **Villreinutvalg.** Av og blant rettighetshaverne velger årsmøtet et villreinutvalg på fem personer med personlige varamedlemmer. Utvalget skal så langt råd er representere rettighetshaverne i hele området ved geografisk fordeling. Funksjonstida for medlemmene er tre år, men med anledning til gjenvalg. Første- og andreåret går en og to ut ved loddtrekning.
Leder, nestleder og revisor velges av årsmøtet for ett år om gangen. Årsmøtet velger også valgkomite bestående av tre medlemmer (Med personlige varamedlemmer). Komiteen skal ha sine medlemmer geografisk fordelt på hele området. Funksjonstida for hvert medlem i valgkomiteen er tre år. Første- og andreåret går en ut ved loddtrekning. Leder i valgkomiteen er den som sitter på 3. året.
Villreinutvalget kan ansette sekretær/kasserer med tre måneders gjensidig oppsigelsestid.
4. **Villreinutvalgets oppgaver:**
 - a) Arbeide med skjøtsel av villreinstammen i Knutshø villreinområde, og spesielt påse at reinens leveområde blir minst mulig påvirket av menneskelig aktivitet og tekniske inngrep, slik at reinen får mest mulig ro.
 - b) Arbeide med oppgaver med sikte på å fremme en målretta drift og bevaring av en livskraftig villreinstamme innenfor området, utarbeide driftsplaner og gjennomføre bestandsregistreringer, beitegranskinger og kondisjonsundersøkelser.
 - c) Fungere som kontaktorgan mellom rettighetshavere, myndigheter og jegere.
 - d) Legge fram årsmelding, revidert regnskap og forslag til budsjett for årsmøtet.
 - e) Utarbeide forslag til fellingskvoter og avskyttingsavtaler for årsmøtet.
 - f) Utarbeide forslag til jakttider og medvirke aktivt til at fornuftige jaktavtaler/fellesjakt mellom rettighetshaverne kommer i stand.
 - g) Fastsette regler for jaktutøvelsen.
 - h) Arbeide for et rasjonelt og samordna oppsyn i området.
 - i) Representere villreinområdet innad og utad.
5. **Årsmøtet**
Årsmøtet avholdes innen 15.april. Innkalling vedlagt saksliste, årsmelding, regnskap, budsjett og eventuelle sakspapirer sendes rettighetshaverne, utvalgsmedlemmene og villreinnemnda senest to uker før årsmøtet. Saker som rettighetshaverne vil ta opp på årsmøtet må være villreinutvalget i hende innen 15. februar. Sekretæren i utvalget fører protokoll som underskrives av to valgte årsmøteutsendinger.
6. **Årsmøtets oppgaver:**
 - a) Godkjenning av innkalling og saksliste.
 - b) Valg av møteleder
 - c) Valg av to til å underskrive protokollen
 - d) Godkjenning av årsmelding og revidert regnskap.
 - e) Foreta valg av styremedlemmer med vararepresentanter for 3 år, og valg av leder, nestleder og revisorer for 1 år. Valg av valgkomitemedlem med vararepresentant for 3 år.
 - f) Vedta forslag til fellingskvoter og avskyttingsplan på grunnlag av utvalgets innstilling.
 - g) Fastsette jakttid.
 - h) Fastsette godtgjørelse til tillitsmenn etter forslag fra valgkomiteen.
 - i) Behandle innkomne årsmøtesaker. Kun saker som er oppført på sakslista kan realitetsbehandles av årsmøtet.
 - j) Vedta budsjett, herunder fastsette kontingent til finansiering av villreinutvalgets oppgaver.
7. **Avstemming i årsmøtesaker.**
Rettighetshaverne har stemmerett etter tellende villreinareal, 1-20 km²: en stemme, 21-100 km²: to stemmer, 101-300 km²: tre stemmer og over 301 km²: syv stemmer. Oversikt over areal og antall stemmer er oppsatt i egen tabell. Alle saker, utenom vedtektsendringer og forslag om oppløsning, avgjøres med simpelt flertall. Det er anledning til å stemme med fullmakt.
Når ingen krever avstemming etter areal, stemmer en med en stemme på hvert felt.
8. **Vedtektsendring og oppløsning.**
Ved vedtektsendring kreves 2/3 flertall av de tilstedeværende stemmeandelene på årsmøtet. Ved oppløsning kreves 3/4 flertall av de totale stemmeandelene innen området. Oppløsning er avhengig av at det vedtas på årsmøtet ene året, og at det stadfestes på neste årsmøte med simpelt flertall av de frammøtte.
9. **Ekstraordinært årsmøte.**
Ekstraordinært årsmøte kan berammes når rettighetshavere som representerer minst 1/3 av områdets stemmetall skriftlig forlanger det, eller når utvalget ber om det. Ekstraordinært årsmøte kan først avholdes 3 måneder etter ordinært årsmøte.
10. **Utmeldelse.**
Utmeldelse må skje med minst 3 måneders skriftlig varsel, og kan først gjøres gjeldende fra påfølgende 1. april.

7.2 Vedlegg 2: Kart over jaktfeltene med tellende areal i Knutshø villreinområde

Figur 4. Kartet er utarbeidet av Norsk villreinsenter nord, på oppdrag fra Knutshø villreinutvalg. Målestokk 1:125 000. Kartgrunnlag: Statens kartverk.

7.3 Vedlegg 3: Jaktfelt og areal

Knutshø Villreinområde er ett vald og består av flere jaktfelt. Noen av jaktfeltene er delt opp i jaktterreng. Ved beregning av totalt tellende areal er det summert jaktfeltenes tellende areal. Jaktterrengenes areal inngår i jaktfeltene. Arealene er avrundet til en desimal.

Tabell 6. Jaktfelt, rettighetshavere og areal i Knutshø villreinområde.

Rettighetshaverne har stemmerett etter tellende villreinareal, 1-20 km²: en stemme, 21-100 km²: to stemmer, 101-300 km²: tre stemmer og over 301 km²: syv stemmer.

Kommune	Jaktfelt	terren g	Navn på område og felt	Tellende areal pr. 2021	stemme r
Folldal	F12		Folldal Statsalmenning	444 931,5	7
	F13		Nedre Folldal utmarkslag	23 632,8	2
	F15		Midtre Folldal jakt- og fiskelag	38 485,9	2
	F16		Øvre Folldal utmarkslag	28 450,5	2
	F17		Einunnalsfelt 1	33 734,3	2
Oppdal	O7A og B		Oppdal bygdealmenning	454 261,0	7
	Statskog 08-O/D-11	O8	Drivstua utmål	71 596,8	3
		O9a	Kongsvoll utmål nord	14 618,4	
		O9b	Kongsvoll utmål sør	3 685,5	
		O10	Kongsvoll fjellstue	2 233,7	
		O11	Hjerkinn utmål Oppdal	38 750,9	
		D11	Hjerkinn utmål Dovre	29 003,2	
	O30		Gåvålia	6 448,2	1
O31		Langvellidalen sætereierlag	5 983,9	1	
Folldal	Marsjøsetrene	T19	Marsjøen Folldal	8 740,2	2
Tynset	T19	T19	Marsjøen Tynset	13 199,1	
Tynset og Rennebu	TOR	T1	Leiran / Låggia utmarkslag	134 354,9	3
		T3	Nedre Dølvad	21 298,6	2
		T4	Innerdalen fjellsameie	67 391,6	2
		T4a	Kviknebrona fjellsameie	34 281,2	2
		T14	Vollan utmarkslag	42 398,8	2
		T20	Rødalen setersameie	39 292,3	2
		T21	Burufjellet jaktfelt	13 715,6	1
		T22	Øvre Dølvad	9 339,8	1
		T23	Nordskogen grunneierlag	17 105,2	1
		T24	Fådalen jaktfelt	21 685,7	2
		T25	Kvikneskogen vest	26510,71	2
		T26	Sparsjøvollen	12380,55	1
		T27	Stubsjøen viltstellområde	8303,13	1
		R5a	Storinnset fjellsameie	19473,19	1
R6	Innerdalsfeltet	14463,21	1		
SUM			31	1 699 750,2	53
Tynset	T28		Fåset	13 537,8	
Alvdal	A32		Alvdal / Naustervola	10 197,0	
Tot. SUM			33	1 723 485,0	53

7.4 Vedlegg 4: Jegerkontrakt

Jegerkontrakten er ulik rettighetshaverne imellom. Understående punkter er et minimum av det som må være med i en jegerkontrakt.

1. Jakttid

Jakttid i Knutshø Villreinområde er fom. 20. august tom. 15. september. Jaktforbud etter kl. 20⁰⁰ hele jakta.

Reaksjoner ved felling av feil dyr i forhold til jaktkortets pålydende

Tildelt ↓	Jegeren feller ⇒	Kalv ↓	Simle/ungbuk (1,5 år) ↓	Voksen bukk (2,5 år og eldre) ↓
Kalv		OK	kr 1000 + kr 200 per kilo over 20 kilo*	Inndragning av slakt/gevir + gebyr på kr 5000
Simle/ungdyr		OK	OK	Kr 1000 + kr 200 per kilo over 45 kilo
Fritt dyr		OK	OK	OK

*Det ilegges et gebyr på kr 2.000,- for feilfelling av ungdyr på kalvkort der dyret ikke er kontrollveid med mindre dette er avklart med oppsyn (eks. skadde dyr). Alle avgifter skal uoppfordret og senest innen 25. september betales til: **Knutshø Villreinområde, kontonummer 1895 25 21531**. Dersom avgiften ikke er innbetalt innen angitte frist, kan beløpet inndrives uten søksmål.

2. Treningskudd

For jakt kun på statsallmenning er det statsens krav til treningskudd som gjelder. For jakt på private områder bestemmes antallet treningskudd av den enkelte rettighetshaver.

3. Meld fra til jaktoppsynet ved felling

Oppsyn og villreinutvalg ønsker fortløpende oversikt på felte dyr gjennom jakta. Send derfor SMS med kontrollkortnummer til det TLF-nummer som står på kontrollkortet snarest etter felling.

4. Innsamling av CWD- prøver og radiosendere

Det offentlige har også for 2022 satt krav om at all villrein som er 1 år eller eldre som felles under jakt skal testes for skrantesjuka. Det skal tas prøver av hjernen og bakre svelglimfeknuter. Såkalte «jegerpakker» med prøvetakingsutstyr er derfor sendt med og deles ut på alle kort på villreinkategorier eldre enn kalv.

Før jegerne sender inn prøvene skal dyrene registreres på www.hjorteviltregisteret.no

Simlejegere oppfordres til å felle dyr med radiosendere og vil premieres med en håndholdt GPS om de leverer renskrappt kjeve, CWD-prøve samt radiosender. OBS: Halsbåndet må IKKE skjæres av med kniv. Ta av halsbåndet etter at hodet er kuttet av, alternativt skru opp låsen på halsbåndet. Leveres til oppsyn som videresender til NINA.

5. Kjeveinnsamling og veiing

Som et viktig ledd i hjorteviltovervåkingen for å følge med på kondisjonsutviklingen i villreinbestanden **skal** underkjeve innleveres, senest 10 (ti) dager etter jaktslutt. Kjevnes lengde er et godt mål på hvilke leveforhold reinen har hatt. Karrige leveforhold gir lave slaktevekter og kort kjeve fordi reinen da prioriterer overlevelse foran vekst. Informasjon om kjevemål mm. finnes på hjorteviltregisteret.no.

Merkelapp til kjever er vedlagt jaktkortet. Merkelappen **skal** fylles ut med slaktevekt, fellingsdato med mer. Alle felte dyr **skal** veies og vekt **skal** skrives på jaktkortet. Ved utbeining eller fjerning av f.eks ryggfett **må** det opplyses om at slaktet ikke er nøyaktig veid. Korrekte vekter er viktig for den løpende overvåkingen av tilstanden hos villreinbestanden. Skuddskadet kjøtt skal også medregnes. Vekt er utplassert på følgende steder: Oppdal: Bom Orkelsjøvegen, bom Vinstradalsvegen og under låvebrua på Kongsvoll. Folldal: Ved kjevekassene (Veibommene).

6. Retur av jaktkort og rapportering

Jaktkort ska etter endt jakt og **senest innen 25. september** sendes i **utfylt** stand til undertegnede rettighetshaver. Det gjelder også for ubenyttet jaktkort. Den som ikke følger rapporteringsplikten kan anmeldes (jf. viltlovens § 50). I tillegg skal jeger registrere opplysninger om felt villrein og kontrollkort på www.settogskutt.no før innsending av CWD-prøve.

7. Underskrift mm.

- Betingelsene på jaktkort, jegerkontrakt og rettighetshavers jegerinstruks er godtatt.
- Jaktkortet er ugyldig uten underskrift av kortutsteder og jeger på denne jegerkontrakt som er utstedt i to (2) eksemplarer, ett til rettighetshaver og ett til jeger.
- Brudd på denne kontrakten gir rettighetshaver rett til å nekte utsteding av jaktkort inntil tre (3) år. Unntatt denne bestemmelsen er jegere som får tildelt jaktrett av Folldal fjellstyre (jf. fjellovens § 25).

Sted og dato:

Sted og dato:

Rettighetshaver

Jeger

7.5 Vedlegg 5: Stammeregnskap

I stammeregnskapet er Fåset og Naustervorda ikke tatt med. Beregningene i stammeregnskapet baserer seg på data fra minimumstillinger, kalvetellinger, jaktstatistikk og strukturtellinger, og forutsetter at disse gir et riktig bilde av statusen.

År	Vinterstamme (Beregnet)	Minimumstilling	Beregnet antall kalv	Antall kalv funnet under kalvetelling	Antall s/u funnet under kalvtelling	minimumstilling (beregnet av andel S/U ved strukturtelling)	Er kalvtellinga representativ?	Kalv per 100simler/ungbyr	Fellingskvoter	Fellingsresultat (antall)			Totalt antall felle	Fellingsprosent	Naturlig avgang	Totalt avgang	Strukturtellingsresultat (prosent)				
										Kalv	Simle	Bukk					Kalv	Simle	1.5års bukk	2.5års bukk	Bukk
1994		1280	457	423				53	542	77	154	117	348	64	51	399	25,0	43,0			32,0
1995	1327		478	475				67	587	79	128	111	318	54	53	371	26,0	42,0			32,0
1996	1434		516	243				58	740	104	178	145	427	58	57	484	23,0	42,0			35,0
1997	1466	1433	413	447				54	791	90	165	180	435	55	57	492	23,0	42,0			35,0
1998	1388		430	468				58	791	83	143	150	376	48	56	432	27,0	41,0			32,0
1999	1424		457					59	895	115	230	229	574	64	57	631	26,0	42,0			32,0
2000	1250	1230	375	359	726	701	Ja-	56	794	94	185	188	467	59	50	517	26,0	44,0			30,0
2001	1092	1164	332	347	663	663	Ja	52	500	61	92	102	267	54	47	314	26,4	40,9	8,2	7,7	16,8
2002	1197	1249	397	426	726	676	Ja	59	600	107	144	146	397	66	50	447	25,9	43,4	8,7	7,1	14,9
2003	1228		377	342	592	720	ja-	58	500	89	123	113	325	65	49	374	23,9	45,8	11,9	8,0	10,4
2004	1231	1205	342	285	594	672	ja-	48	400	59	108	71	238	60	48	286	25,9	41,8	10,1	7,3	14,9
2005	1261	1246	360	413			Ja	50	400	44	96	80	220	55	50	270	23,3	42,4	12,4	8,6	13,3
2006	1380	1375	373	0	0	0	ja-		500	87	135	120	342	68	55	397	22,7	41,3	10,5	10,5	15,0
2007	1351	1370		419	918		ja	45,6	450	50	90	82	222	47	50	272	27,6	40,1	10,0	7,0	14,3
2008	1517	1526		416	979		ja	42,5	600	86	153	109	348	58	50	398	20,9	41,2	10,5	7,3	20,1
2009	1544	1620	379	384	843	842	ja	45,6	700	121	186	140	447	64	50	497	23,3	42,8	6,3	8,5	19,1
2010	1507	1392	342	396	937		ja	42,3	500	70	123	95	288	58	50	338	17,6	49,4	6,1	10,1	16,9
2011	1450			409	875		ja	46,74	600	70	115	111	296	49	50	346	19,3	47,0	5,6	8,4	19,7
2012	1513		386	347	925		ja-	37,51	650	103	138	133	374	56	50	434	19,2	47,8	7,0	7,8	18,2
2013	1429	1545	399	363	867		ja-	41,87	650	104	136	134	374	56	58	432	22,4	45,8	6,1	8,8	16,9
2014	1512		405	234	524	907	ja-	44,7	650	87	136	127	350	52,2	57	407	18,1	45,3	6,0	11,7	18,8
2015	1510	1399	393	377	869	839	ja-	43,4	650	105	155	136	396	59	57	453	23,4	41,5	4,6	7,0	23,5
2016	1339	1237	319	309	785	742	ja	39,4	400	72	88	93	253	63	47	300	23,0	42,5	7,0	8,0	19,5
2017	1246	1287	324	308	740	772	ja	41,6	400	61	70	69	200	50	64	264	24,2	41,8	5,5	7,6	20,9
2018	1331	1312	331	287	741	787,2	ja	39,37	400	56	53	60	168	41,6	66	233,7	24,9	46,6	5,1	8,6	14,8
2019	1365	1338	335	324	792	802,8	ja	40,9	400	51	65	71	187	46,5	68	255					
2020	1407	1437	352,9	307	839	862,2	ja	36,6	500	99	93	121	313	62	72	384,6	18,0	51,0	6,0	13,0	12,0
2021	1359	1252	307,5	297	771	751,2	ja	38,5	375	63	69	71	203	54	62	265	12,9	51,8	8,8	7,9	18,7
2022	1284	1303	304,9	301	788	770,2	ja	38,2	375	63	69	67	199	53,1	64	263	22,7	52,6	4,0	4,0	16,7
2023	1341		314			804,5															